

33 . Baziaș | Comuna: Socol | Județ: Caraș-Severin | Punct: Mănăstirea Baziaș | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 54127.01

Perioade: Preistorie, Evul Mediu

Epoci: Hallstatt, Evul Mediu

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Dumitru Țicu

Instituții: Muzeul Banatului Montan, Reșița

Rezumat

Mănăstirea Baziaș este situată la gura unei văi largi de la poalele Munților Locvei.

Mănăstirea de la Baziaș, cu hramul Sfântul Ilie, apare consemnată în defterele turcești din anii 1569-1579 în nahia Caraș-Vicinic. În imediata sa vecinătate erau menționate satele Camendin, o așezare pustii Iyaș-Varadin și Okruglița. În privința așezării pustiite Iyaș-Varadin remarcăm faptul că numele acesteia se află într-o conexiune directă cu prezența unei cetăți în zonă, cât și cu hramul mănăstirii din veacul XVI. Tradiția istorică provenită din mediul monahal al veacului XVIII fixa momentul întemeierii mănăstirii de către despoții sârbi din veacul XV. Această opinie, nesuținută de informații din documentele scrise, a fost preluată în istoriografia sârbă și românească până la momentul actual. Investigațiile arheologice de la Baziaș au demarat în anul 2002 și au drept scop constituirea unui dosar arheologic care să aducă informații despre momentul de început al acestui așezământ monahal.

☐Trebuie precizat faptul că întreaga cercetare arheologică a fost structurată pe topografia actuală a mănăstirii în cadrul localității Baziaș, așa cum s-a format în cursul veacului XIX, când Baziașul a devenit un port important la Dunăre și un nod feroviar. Astfel, biserica este înconjurată de un zid de incintă, care delimitează un plan rectangular neregulat cu dimensiunile pe axe de 43 x 28 m. În colțul nord-vestic al incintei mănăstirii se află un spațiu de locuit pentru călugări.

☐Cercetările anterioare, derulate pe laturile de S și de N ale bisericii, au evidențiat o necropolă din care au fost cercetate 34 de morminte și urme de locuire din prima epocă a fierului și din sec. IV p.Chr. Săpăturile arheologice din anul 2005 s-au concentrat pe spațiul nordic al bisericii cu scopul de a verifica întinderea necropolei, pe de o parte, și în egală măsură, pentru a surprinde urmele vechilor chilii, care ar fi putut oferi, prin materialul arheologic, repere pentru datarea bisericii.

☐Materialul arheologic găsit oferă puține informații privind datarea acestei construcții, care se leagă fără îndoială de începuturile mănăstirii Baziaș.

Raport

Cercetările de arheologie medievală de la Baziaș s-au derulat în perioada 12 iulie–1 august 2005. Săpăturile au fost finanțate de MCC și MBM Reșița.

Mănăstirea Baziaș este situată la gura unei văi largi de la poalele Munților Locvei. În această zonă Dunărea a format un bazinet, al cărui contur sub forma unui arc de cerc, care are unul din capete sprijinit la vărsarea Nerei în Dunăre, iar celălalt la S de Baziaș. Culmile domoale și joase ale Munților Locvei încheie spre răsărit bazinetul de la Baziaș, coborând până în albia fluviului. Pe extremitatea nordică se află culmile prelungi ale dealurilor Izbiște și Palanaciki breg, în timp ce spre răsărit se desfășoară culmile dealurilor Vârgulia, Topoviște și Gradici. Văi transversale ce coboară dinspre E spre V la Dunăre fragmentează aceste culmi joase și tocite.

Mănăstirea de la Baziaș, cu hramul Sfântul Ilie, apare consemnată în defterele turcești din anii 1569-1579 în nahia Caraș-Vicinic. În imediata sa vecinătate erau menționate satele Camendin, o așezare

pustiită Iyaș-Varadin și Okruglița I. În privința așezării pustiite Iyaș-Varadin remarcăm faptul că numele acesteia se află într-o conexiune directă cu prezența unei cetăți în zonă, cât și cu hramul mănăstirii din veacul XVI. Tradiția istorică provenită din mediul monahal al veacului XVIII fixa momentul întemeierii mănăstirii de către despoții sârbi din veacul XV. Această opinie, nesusținută de informații din documentele scrise, a fost preluată în istoriografia sârbă și românească până la momentul actual. Investigațiile arheologice de la Baziaș au demarat în anul 2002 și au drept scop constituirea unui dosar arheologic care să aducă informații despre momentul de început al acestui așezământ monahal.

Trebuie precizat faptul că întreaga cercetare arheologică a fost structurată pe topografia actuală a mănăstirii în cadrul localității Baziaș, așa cum s-a format în cursul veacului XIX, când Baziașul a devenit un port important la Dunăre și un nod feroviar. Astfel, biserica este înconjurată de un zid de incintă, care delimitează un plan rectangular neregulat cu dimensiunile pe axe de 43 x 28 m. În colțul nord-vestic al incintei mănăstirii se află un spațiu de locuit pentru călugări.

Cercetările anterioare, derulate pe laturile de S și de N ale bisericii, au evidențiat o necropolă din care au fost cercetate 34 de morminte și urme de locuire din prima epocă a fierului și din sec. IV p.Chr.

Săpăturile arheologice din anul 2005 s-au concentrat pe spațiul nordic al bisericii cu scopul de a verifica întinderea necropolei, pe de o parte, și în egală măsură, pentru a surprinde urmele vechilor chilii, care ar fi putut oferi, prin materialul arheologic, repere pentru datarea bisericii.

S.6 din anul 2005 are următoarele caracteristici: 11 x 4 m, fiind amplasată în prelungirea lui S1 și S4, până în apropierea zidului de incintă al bisericii. A fost identificat planul parțial al unei construcții din zid, din care a fost surprins un zid, orientat E-V și alte două dispuse N-S. Zidurile construcției, cu grosimi de 0,50 m, au fost realizate din piatră locală cioplită. Adâncimea fundației nu depășește 0,60 m. Materialul arheologic găsit oferă puține informații privind datarea acestei construcții, care se leagă fără îndoială de începuturile mănăstirii Baziaș.

Informații suplimentare online

[Raportul 3322 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://mapserver.cimec.ro)
